

AFSCHUIVING VAN ARMLASTIGEN DOOR MR. M. C. NIJLAND

ONZE Armenwet (van 1912) bepaalt in artikel 30, dat het bestuur van de burgerlijke instelling, waar de arme zich bevindt, zal ondersteunen, en heeft dus een einde gemaakt aan de opvatting van enkelen onder de oude wet, dat het burgerlijk armbestuur van de gemeente, waar de arme zich bevond op het oogenblik dat de ondersteuning noodig werd, om onderstand kon worden aangesproken. En artikel 40 bevat een bepaling tegen het afschuivings-systeem, dat vroeger vooral door kleine gemeenten gaarne werd toegepast. De memorie van toelichting bij het wetsontwerp bevatte dienaangaande: Behalve door den trek van het platteland ondervinden groote gemeenten meermalen schadelijke gevolgen, doordat kleine gemeenten hare zieken of hulpbehoevenden trachten af te schuiven, omdat de groote gemeenten op verpleging beter berekend zijn. Meermalen bestond een vermoeden, dat ongeoorloofde drang was uitgeoefend, maar zelfs, al werd het vermoeden bijna tot zekerheid, dan stond men machteloos, vermits de wet geen middel gaf om de kleine gemeenten tot rede te brengen. Thans zal aan de Kroon en aan Gedeputeerde Staten een ruime bevoegdheid worden gegeven om naar bevind van zaken te handelen.

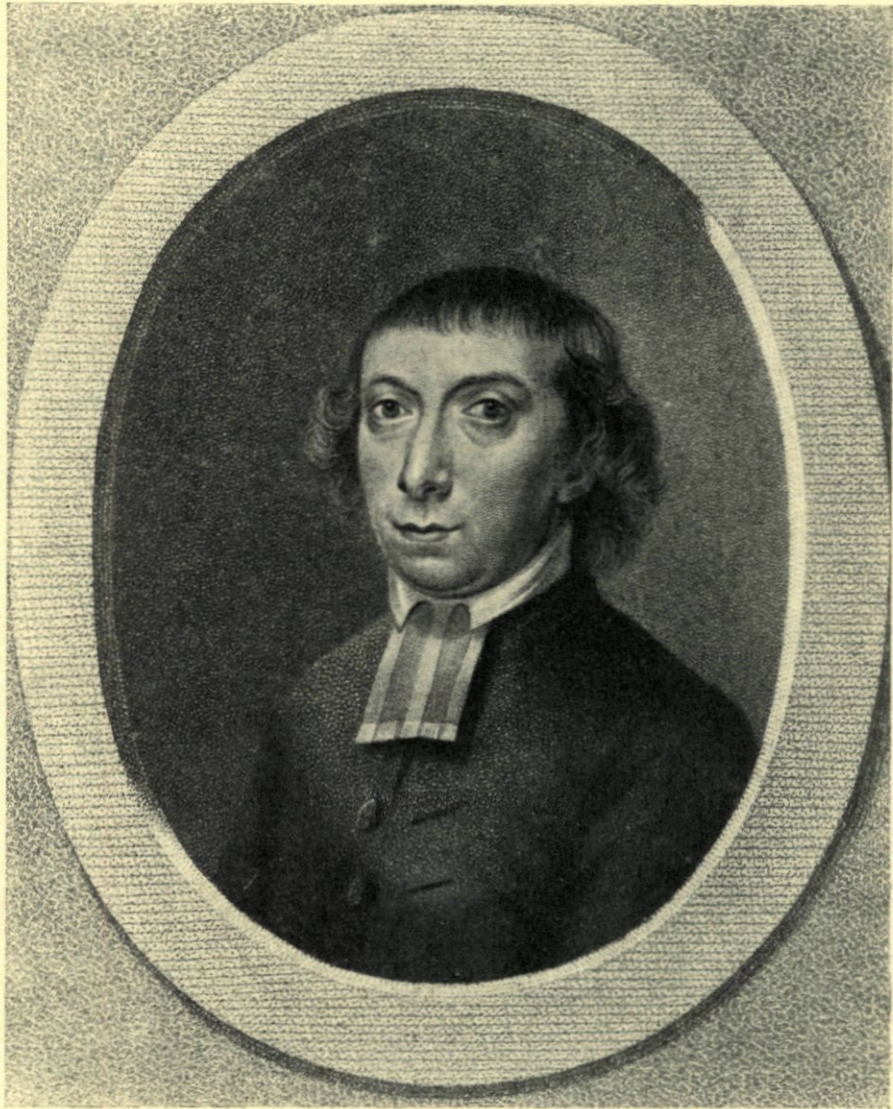
Afschuiving van een groote gemeente aan een kleine is echter ook wel voorgekomen, getuige het volgende: In handen van het Uitvoerend Bewind van de Bataafsche Republiek was door de Eerste Kamer van het Vertegenwoordigend Lichaam des Bataafschen Volks op 20 November 1799 ten fine van consideratiën en advies gesteld een request van Armmeesters van de gemeente der Roomschegezinden te Hillegersberg en Rotterdam. Hierin werd o.a. verzocht, dat aan de Municipaliteit der stad Rotterdam, volgens de wetten en placaten van den Lande, speciaal die van 8 Augustus 1682, mogt worden geïnjungeert te zorgen voor het noodig onderhoud der drie nagelaten kinderen van wijlen J. de Groot, binnen gemelde stad overleden, en welke zich, toen ruim

vijf jaren geleden, met deszelfs vrouw en kinderen, uit vornoemd Ambacht, tot het verkrijgen van een beter bestaan, derwaarts begeven had, zonder zich van behoorlijke acte van indemniteit voor deze kinderen te voorzien, en welke kinderen door gemelde Municipaliteit aan het meergezegde Ambacht, op sustenue dat hetzelfde hun geboorteplaats was geweest, ter alimentatie waren gezonden geworden.

Het Uitvoerend Bewind adviseerde den 31en Dec. 1800, dat het verzoek alleszins op de subsisteerende wetten was gegrond, omdat de Municipaliteit van Rotterdam verzuimd had zich intijds van een acte van indemniteit te doen voorzien, en daardoor de inwoning van J. de Groot toelatende, zich, volgens de duidelijke letter van het ten requeste aangebrachte placaat, met het onderhoud van vornoemde kinderen had belast.

De Eerste Kamer stelde dit advies in handen van haar medeleden, de burgers Van Foreest, Van Haeften, Okhuyzen, Kramer, Doelman, Steyn Parvée, Huber, Guljé en Oudorp, en namens hen bracht de heer Van Foreest in de vergadering van 25 Juli 1800 rapport uit. De gecommitteerden waren het met het advies van het Uitvoerend Bewind volmaakt eens, doch meenden bovendien, dat het request op de billijkheid steunde. Zoude de Municipaliteit van Rotterdam het recht hebben, als vader en moeder van een huisgezin kwamen te overlijden, de kinderen dan naar een naburige plaats te zenden? En, dat was juist hier het geval, waar J. de Groot was inwoner van de stad Rotterdam en niet meer van Hillegersberg; hij had niet de minste betrekking meer op dit Ambacht, alleen zijn kinderen waren aldaar geboren, maar bij zijn vertrek had het Armbestuur van Hillegersberg zich niet verbonden, om, wanneer de kinderen tot armoede kwamen te vervallen, dan voor hun onderhoud te zorgen. Het was dus een groote onbillijkheid, dat de Municipaliteit van Rotterdam de kinderen trachtte af te schuiven, des te meer, waar een algemeene Wet van het Armbestuur, pas ingevoerd, daartegen waakte.

Dit is de wet van 15 Juli 1800, waarbij de openbare onderstand werd geregeld, terwijl in beginsel gedeeltelijke scheiding van Kerk en Staat werd aangenomen.

24. DS. THOMAS HOOG. CAT. 1195